

**Metodické setkání MPSV a ZDVOP
Novela zákona č. 359/1999 Sb., o SPOD
a souvisejících předpisů
(zákon č. 363/2021 Sb.)**

On-line 15. prosince 2021

Novelizace zákona o SPOD

- cílem narovnat finanční ohodnocení v některých oblastech pěstounské péče a ZDVOP a zavést zaopatřovací příspěvek pro mladé dospělé odcházející z náhradní péče
- publikován ve Sbírce zákonů dne 8. 10. 2021, částka 161, zákon č. 363/2021 Sb.
- **účinnost od 1. 1. 2022**, s odloženou účinností některých novelizačních bodů, např. novelizační body týkající se zakotvení zákazu umístování dětí do 3 let nebo do 4 let věku do náhradní ústavní péče/ZDVOP: **2024/2025**
- **přehled klíčových změn:**
 - změny v oblasti náhradní rodinné péče
 - podpora mladých dospělých opouštějících náhradní péči
 - podpora péče o děti v krizových zařízeních (ZDVOP)
 - omezení institucionální péče o nejmladší děti
 - změny v souvisejících právních předpisech

Novela zákona o SPOD: **Úprava ZDVOP**

Změny v činnosti ZDVOP: přehled

Přijetí dítěte

smlouvy
souhlas OSPOD
rozhodnutí soudu
+ rozhodnutí o
změně kapacity

Pobyt dítěte

rozsah ochrany a
pomoci
práva a
povinnosti
délka pobytu
počty dětí

Související úprava

pověřování
vyhláška
z.ř.s.

ZDVOP: doba pobytu

- § 42 odst. 1 věta druhá - **zakotvení lhůty 6 měsíců** jako nejdelší přípustné doby pobytu dítěte v péči zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen „ZDVOP“) i v případě, že dochází k souběhu pobytu dítěte na základě smlouvy a na základě rozhodnutí soudu:

*„(1) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytují ochranu a pomoc dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy anebo ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku (§ 15), jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva. **Ochrana a pomoc se poskytují po přechodnou dobu nepřesahující zpravidla dobu 6 měsíců bez ohledu na to, je-li poskytována na základě smlouvy o poskytnutí ochrany a pomoci nebo na základě soudního rozhodnutí.**“*

= posílení charakteru krizové péče ZDVOP!

ZDVOP: rozsah ochrany a pomoci (+ vyhláška)

- § 42 odst. 2 – 4 - nová úprava **rozsahu ochrany a pomoci** poskytované ze strany ZDVOP dítěti a jeho rodině a rozsahu zaopatření dítěte v zařízení

„(2) Ochrana a pomoc podle odstavce 1 se poskytuje v rozsahu těchto činností:

- a) poskytnutí ubytování,*
- b) poskytnutí stravy,*
- c) pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu,*
- d) pomoc při osobní hygieně nebo zajištění podmínek pro osobní hygienu,*
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,*
- f) zajištění výchovných, vzdělávacích a aktivizačních činností,*
- g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,*
- h) zajištění sociálně terapeutických činností,*
- i) zajištění zdravotních služeb, psychologické a jiné obdobné péče.“*

„(3) Nezaopatřenému dítěti se v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytuje osobní vybavení, drobné předměty běžné osobní potřeby a některé služby s přihlédnutím k jejich potřebám. Osobním vybavením se rozumí zejména prádlo, šatstvo a obuv; některými službami se rozumí stříhání vlasů, holení a pedikúra.

*(4) Při poskytování pomoci a ochrany podle odstavce 1 je zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc **povinně spolupracovat** s rodinou dítěte a poskytovat této rodině pomoc při vyřizování a zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, zajišťovat členům rodiny dítěte terapii, nácvik rodičovských a dalších dovedností, které rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nezbytně potřebuje pro péči o dítě a výchovu dítěte, a to **v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte zpracovaným orgánem sociálně-právní ochrany.**“*

ZDVOP: oddělení podmínek dle režimu umístění

- nový § 42a a § 42aa- zpřehlednění zákonné úpravy činnosti ZDVOP s jednoznačným oddělením podmínek pro umístění dítěte do péče tohoto zařízení na základě smlouvy sjednané s dítětem nebo jeho oprávněným zástupcem a na základě rozhodnutí soudu;

!!!POZOR: DOCHÁZÍ K ÚPLNÉMU VYPUŠTĚNÍ DOSAVADNÍCH USTANOVENÍ § 42 odst. 5 - 12 !!

Oproti znění zákona schváleného Parlamentem ČR došlo k vyhlášení neúplného znění zákona ve Sbírce zákonů. Proto také v ASPI nebo v ÚZ Sagit jsou odst. 5 - 12 v § 42 nadále označeny jako platné, ačkoliv se od 1. 1. ZRUŠUJÍ.

ZDVOP: smlouva o pobytu

- O poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc **uzavírá dítě s osobou provozující zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc smlouvu o poskytování ochrany a pomoci, která vyžaduje písemnou formu a musí obsahovat zákonem stanovené náležitosti.** Jedná se o nový zákonný titul pro umístění dětí do ZDVOP.
- Dítě jedná při uzavření smlouvy o poskytování ochrany a pomoci **samo, pokud je k tomu způsobilé s ohledem na svůj věk a rozumovou vyspělost, je schopno pochopit podmínky uzavření smlouvy a poskytování služeb ze strany ZDVOP, posoudit obsah smlouvy a svobodně a vážně projevit svou vůli.**
- Pokud dítě k uzavření smlouvy o poskytování ochrany a pomoci **způsobilé není, jedná za něj při uzavření smlouvy rodič (jeden nebo oba - § 892/1, 2 o.z.), soudem jmenovaný poručník (§ 928 o.z.), OSPOD jako veřejný poručník (§ 929 o.z.), příp. výjimečně též jiná osoba** odpovědná za výchovu (pěstoun, jiná pečující osoba podle § 953/1 o.z. – viz § 966/2 ve spojení s § 955 a § 881 o.z.).

ZDVOP: náležitosti smlouvy

- § 42a odst. 1 - nová úprava **nezbytných náležitostí smlouvy** o poskytování ochrany a pomoci:
 - a) **blížeší vymezení důvodů** pro umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42 odst. 1, (**podrobně: souhlas OSPOD!!**)
 - b) **rozsah poskytování ochrany a pomoci**, včetně způsobu zajištění zdravotních služeb a psychologické a jiné obdobné péče dítěti,
 - c) **místo a čas poskytování ochrany a pomoci**,
 - d) **způsob a výši úhrady** za poskytnutí ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc s tím, že výše této úhrady může být sjednána nejvýše v částce podle § 42c, a způsob jejího vyúčtování; **to neplatí**, uzavírá-li smlouvu o poskytování ochrany a pomoci za dítě obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo nezaopatření dítě, jemuž je ochrana a pomoc v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytována na jeho žádost,
 - e) **prohlášení o zdravotním stavu dítěte** a identifikační údaje zdravotní pojišťovny, u které je dítě pojištěno, jsou-li známy,
 - f) **výši přiznaného příspěvku na péči** podle zákona o sociálních službách⁶⁵⁾, má-li dítě na příspěvek na péči nárok,
 - g) **ujednání o dodržování vnitřních pravidel** pro poskytování ochrany a pomoci dítěti,
 - h) **výpovědní důvody a výpovědní doby**,
 - i) **dobu platnosti smlouvy**,
 - j) **ujednání o kapesném**, jde-li o nezaopatřené dítě starší 7 let.

ZDVOP: souhlasy OSPOD

- § 42a odst. 3, 5, 6 - K poskytování péče dítěti ze strany ZDVOP na základě smlouvy o poskytování ochrany a pomoci **se vyžaduje souhlas obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 16b**, nepůjde-li o smlouvu o poskytování ochrany a pomoci uzavřenou za dítě samotným OÚ ORP v postavení veřejného poručníka.
- **Souhlas se vydává na žádost ZDVOP. Žádost je třeba podat do 3 dnů od uzavření smlouvy o poskytování ochrany a pomoci. OÚ ORP vydá rozhodnutí do 8 dnů.**
- Souhlas nahrazuje aktuální prohlášení OÚ ORP o důvodnosti.
- Po dobu řízení o žádosti o vydání souhlasu OÚ ORP s poskytováním ochrany a pomoci dítěti v péči ZDVOP závazek z uzavřené smlouvy trvá, nedojde-li k zániku závazku z jiného důvodu. Zánik závazku ze smlouvy o poskytování ochrany a pomoci **nastane až v den následující po dni nabytí právní moci rozhodnutí OÚ ORP o zamítnutí žádosti o vydání souhlasu nebo o zastavení řízení**
- § 42a odst. 4 - Smlouvu o poskytování ochrany a pomoci lze uzavřít nejvýše na dobu 3 měsíců po sobě jdoucích. Trvání smlouvy o poskytování ochrany a pomoci lze prodloužit nejvýše o 3 další měsíce po sobě jdoucí pouze **se souhlasem obecního úřadu obce s rozšířenou působností** nebo na základě dohody s ním, byla-li smlouva o poskytování ochrany a pomoci uzavřena za dítě obecním úřadem obce s rozšířenou působností.

ZDVOP: výkon rozhodnutí soudu

- § 42aa odst. 1 - Úprava **výkonu rozhodnutí soudu** o umístění dítěte do ZDVOP, a to rozsudku o výchovném opatření podle § 13a ZSPOD, usnesení o předběžném opatření podle § 924 o.z. nebo rozsudku o ústavní výchově podle § 971/2 o.z.:

„(1) V zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může být vykonáváno

a) výchovné opatření podle § 13a,

b) předběžné opatření podle § 924 občanského zákoníku, nebo

c) ústavní výchova podle § 971 odst. 2 občanského zákoníku.“

!!! Jde o taxativní (tj. vyčerpávající) výčet, tedy je nepřípustný výkon jiného typu soudního rozhodnutí, zejména „obecného“ předběžného opatření podle § 74, § 76, § 102 o.s.ř. (viz též dále změny v úpravě z. ř. s.).

ZDVOP: vymezení práv a povinností

- § 42aa odst. 2, 3 - Vymezení **práv a povinností umístěných dětí a ředitele ZDVOP** obdobně podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních:

„(2) Pro výkon rozhodnutí soudu podle odstavce 1 platí s ohledem na specifické potřeby svěřených dětí obdobně ustanovení zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních o

- a) právech a povinnostech dětí umístěných ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy,*
- b) právu ředitele školského zařízení pro výkon ústavní výchovy*
 - 1. povolit dítěti pobyt mimo zařízení,*
 - 2. zakázat nebo přerušit návštěvu osob odpovědných za výchovu dítěte nebo jiných osob v takovém zařízení,*
 - 3. být přítomen při otevření listovní nebo balíkové zásilky dítětem,*
 - 4. převzít od dítěte do dočasné úschovy cenné předměty, peníze nebo předměty ohrožující výchovu, zdraví nebo bezpečnost dítěte,*
 - 5. zastoupit dítě v běžných záležitostech,..“*
- c) povinnost ředitele školského zařízení pro výkon ústavní výchovy*
 - 1. seznámit dítě s jeho právy a povinnostmi,*
 - 2. dát příslušnému soudu podnět ke zrušení ústavní výchovy, pominuly-li důvody pro její nařízení,*
 - 3. podat informace o dítěti zákonným zástupcům nebo opatrovníkovi a orgánu sociálně-právní ochrany na jejich žádost,*
 - 4. projednat předem opatření zásadní důležitosti se zákonnými zástupci nebo opatrovníkem dítěte, nehrozí-li nebezpečí z prodlení,*
 - 5. informovat o nadcházejícím propuštění dítěte ze zařízení příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností,*
- d) nároku na kapesné a jeho výši“*

ZDVOP: provozní a personální standardy (§ 42ab)

- nové ZDVOP **nebude možné zřídit a provozovat v jedné budově nebo areálu** souběžně s jiným typem ústavního zařízení (školský DD, DOZP, DD3)
- u nově vznikajících ZDVOP bude **snížen nejvyšší přípustný počet dětí**, které mohou současně pobývat v péči ZDVOP, z 28 na max. 20 dětí (s výjimkou zařízení umístěného ve více budovách, umístění sourozenců a zajišťování neodkladné péče na základě žádosti OSPOD);
- umožnění, aby v případě sourozenecké skupiny nebo krizového lůžka pečoval 1 zaměstnanec ZDVOP po nezbytnou dobu až o 5 svěřených dětí.

ZDVOP: úhrada pobytu a péče

- Nový § 42b až § 42e - Zrušení úpravy rozhodování ředitele ZDVOP o příspěvku na úhradu pobytu a péče a její nahrazení **novou úpravou úhrady nákladů za stravu, péči a ubytování na základě smlouvy s povinnou osobou** (rodiče; rodič, kterému bylo dítě svěřeno rozhodnutím soudu do péče; jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte; jiná osoba povinná výživou dítěte)
- Úhradu nákladů **dojedná provozovatel ZDVOP s povinnou osobou:**
 - **ve smlouvě o poskytování ochrany a pomoci** podle § 42a, nebo
 - **v samostatné písemné smlouvě o úhradě nákladů**, pokud je dítě v péči ZDVOP:
 - na základě rozhodnutí soudu,
 - na základě smlouvy uzavřené za dítě OSPOD jako veřejným poručníkem, nebo
 - na základě smlouvy uzavřené s nezaopatřeným dítětem.
- Maximální částky úhrady za péči, úhrady za stravu a úhrady za ubytování dítěte **stanoví prováděcí vyhláška č. 473/2012 Sb.**

ZDVOP: státní příspěvek

- Nový § 42g - **zvýšení státního příspěvku** pro zřizovatele ZDVOP z částky 22 800 Kč na **36 000 Kč** za kalendářní měsíc **za každé umístěné dítě**;
- Měsíční částka státního příspěvku pro zřizovatele ZDVOP se bude krátit **jen v případě pobytu dítěte mimo zařízení v délce 2 celých dnů** → zrušení úpravy sledování odchodu a návratu dítěte z/do zařízení před/po 15. hodině.
- **Nárok na státní příspěvek pro zřizovatele ZDVOP nově zaniká vždy** v den následující po
 - zániku smlouvy o poskytování ochrany a pomoci, nebo
 - zániku nebo zrušení rozhodnutí soudu

!! Již nemůže docházet k prodloužení nároku na státní příspěvek z důvodu faktického pobytu dítěte v zařízení po zániku/zrušení rozhodnutí soudu s výjimkou pravomocného nařízení ústavní výchovy a doby do přemístění dítěte do zařízení pro výkon ÚV).

Novela zákona o SPOD:

Souhlasy OSPOD se smluvními pobyty dětí v zařízeních

Souhlasy OSPOD se smluvními pobyty dětí v zařízeních

- Nový § 16b odst. 1 – OÚ ORP rozhoduje **na základě** žádosti o
 - a) vydání ***souhlasu s poskytováním ochrany a pomoci v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě smlouvy podle § 42a***
 - b) vydání ***souhlasu s prodloužením smlouvy o poskytování ochrany pomoci dítěti v ZDVOP nejdéle o další 3 měsíce,***
 - c) vydání ***souhlasu s poskytováním sociální služby dítěti do 15 let věku v domově pro osoby se zdravotním postižením*** podle § 48 zákona o sociálních službách na základě smlouvy,
 - d) o vydání ***souhlasu s poskytováním zdravotních služeb a zaopatření dítěti v dětském domově pro děti do 3 let věku*** podle § 43 zákona o zdravotních službách na základě smlouvy.

Souhlasy OSPOD se smluvními pobyty dětí v zařízeních

- Nový § 16b odst. 5 – OÚ ORP rozhoduje z moci úřední **o zrušení souhlasu s dalším poskytováním pobytových služeb dítěti na základě smlouvy** ze strany ZDVOP, domova pro osoby se zdravotním postižením nebo dětského domova pro děti do 3 let věku, pokud se po vydání souhlasu podstatným způsobem změní okolnosti rozhodné pro jeho vydání.
- **Žádost o vydání souhlasu OÚ ORP se smluvním pobytem dítěte v zařízení musí být podána nejpozději do tří pracovních dnů po přijetí dítěte do ZDVOP, DOZP nebo dětského domova pro děti do 3 let věku, a to na předepsaném tiskopise.**
- **TISKOPIS!**

Souhlasy OSPOD se smluvními pobyty dětí v zařízeních

Související procesní úprava (§ 64 odst. 2, 4 až 6):

- OÚ ORP je povinen rozhodnout o žádosti o vydání souhlasu ve lhůtě **do 8 dnů od podání žádosti**.
- Účastníky správního řízení jsou **pouze dítě a provozovatel zařízení** (ZDVOP, DOZP nebo DD pro děti do 3 let věku).
- Pokud není podána společná žádost oběma účastníky řízení, není třeba vyrozumět druhého účastníka řízení o zahájení řízení (výjimka z § 44 odst. 2 správního řádu),
- Před vydáním rozhodnutí není třeba dát účastníkům řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, a to ani v případě, že žádost o vydání souhlasu s poskytováním ochrany a pomoci dítěti bude zamítnuta (odchylka od § 36 odst. 3 správního řádu).
- V řízení o vydání souhlasu může být **prvním úkonem správního orgánu vydání rozhodnutí**, je-li zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
- Je-li žádost o vydání souhlasu podle § 16b odst. 1 podána opožděně, obecní úřad obce s rozšířenou působností řízení o této žádosti **usnesením zastaví**.
- V případě vyhovění žádosti o vydání souhlasu **nemusí písemné vyhotovení rozhodnutí obsahovat odůvodnění** (viz § 68 odst. 4 správního řádu), tj. součástí kladného rozhodnutí OÚ ORP může být pouze výrok a poučení.
- V případě odvolání proti rozhodnutí OÚ ORP o žádosti o vydání souhlasu předá OÚ ORP spis se svým stanoviskem odvolacímu správnímu orgánu do 10 dnů ode dne doručení odvolání, pokud podanému odvolání plně nevyhoví. Nadřízený krajský úřad (MHMP) rozhodne o odvolání proti rozhodnutí do 15 dnů od předložení spisu.

Souhlasy OSPOD se smluvními pobyty dětí v zařízeních

- Pokud bude dítě způsobilé právně jednat ve věci uzavření smlouvy o poskytování ochrany a pomoci ve ZDVOP a tuto smlouvu uzavřít bez zastoupení zákonným zástupcem nebo jiným oprávněným zástupcem, **bude rovněž procesně způsobilé pro podání žádosti o vydání souhlasu a pro vystupování v řízení o vydání souhlasu před OÚ ORP** (s ohledem na provázanost hmotněprávní úpravy svéprávnosti a procesní způsobilosti účastníka řízení podle § 29 odst. 1 správního řádu).
- Naopak v případě, že smlouvu o poskytování ochrany a pomoci uzavřou v zastoupení dítěte rodiče nebo poručník, **bude dítě těmito osobami zastoupeno rovněž v následném řízení o vydání souhlasu** v souladu s § 32 odst. 1 správního řádu.
- V řízení o vydání souhlasu OÚORP se smluvním pobytem dítěte ve ZDVOP, DOZP a DD pro děti do 3 let věku **tak nebude založen důvod pro jmenování tzv. kolizního opatrovníka dítěti.**

Novela zákona o SPOD:
Předběžná opatření soudu

Změna zákona o zvláštních řízení soudních: **předběžná opatření soudu**

- Úprava z.ř.s. o trvání a prodloužení doby trvání tzv. „rychlého“ předběžného opatření soudu **se nově použije i na tzv. obecná („pomalá“) předběžná opatření soudu podle o.s.ř.**, na jejichž základě je rozhodováno o zatímním předání dítěte do péče rodiče, příbuzného nebo jiné osoby blízké (= **určení limitů prodloužení, nový odst. 3**)
- Předběžné opatření **o umístění dítěte mimo péči rodičů nebo péči osoby dítěti příbuzné nebo blízké** může soud nařídit jen na návrh orgánu sociálně-právní ochrany dětí (příslušného OÚ ORP) postupem podle § 452 a násl. z.ř.s.
- **Zkrácení lhůty pro rozhodnutí soudu o návrhu OSPOD** na vydání předběžného opatření : vypuštění lhůty 24 hodin od podání návrhu soudu → soud je povinen o návrhu OSPOD rozhodnout **bezodkladně, tj. ihned**
- Změna § 459 a § 460 odst. 1 z.ř.s. – Zakotvení jednotné úpravy pro určení doby trvání předběžného opatření soudu a jeho prodloužování ve všech případech, kdy je nařízeno předání dítěte do náhradní péče mimo vlastní rodinu, bez ohledu na to, zda jde o svěření dítěte do pěstounské péče:
„Trvání předběžného opatření určí soud na nezbytně nutnou dobu v délce nepřesahující 3 měsíce od jeho vykonatelnosti.“
„Bylo-li před uplynutím doby trvání předběžného opatření zahájeno řízení ve věci samé, může soud předběžné opatření opakovaně prodloužit tak, aby celková doba trvání předběžného opatření nepřesáhla 6 měsíců od jeho vykonatelnosti. Poté lze trvání předběžného opatření výjimečně opakovaně prodloužit na nezbytně nutnou dobu v délce nepřesahující 3 měsíce jen tehdy, nebylo-li z vážných důvodů a objektivních příčin možné v této době skončit důkazní řízení ve věci samé.“
- Doplnění § 457 z.ř.s. - Zakotvení možnosti soudu odložit vykonatelnost usnesení o nařízení předběžného opatření → rozhodnutí, kterým bylo návrhu OSPOD na vydání předběžného opatření vyhověno, je vykonatelné vydáním, **není-li určen pozdější okamžik.**
- Doplnění § 460 odst. 1. z.ř.s. - **Účinky předběžného opatření zaniknou vždy nejpozději uplynutím 1 roku od jeho vykonatelnosti** (a to i v případě, že do té doby nebude vydáno vykonatelné rozhodnutí soudu ve věci samé).

Novela zákona o SPOD:

Pověřování k výkonu SPOD

Pověřování k výkonu SPOD

- k rozhodování o vydání, změně nebo odnětí pověření ke zřízení a provozování ZDVOP bude **místně příslušný krajský úřad, v jehož obvodu se nachází objekt nebo prostory zařízení;**
- v případě ZDVOP zřízeného do 31. 12. 2021 je ke kontrole, odnětí či změně pověření nadále příslušný i krajský úřad, který vydal pověření (současně s KÚ příslušným podle místa objektu zařízení);
- zákonnou podmínkou pro vydání pověření ke zřízení a provozování ZDVOP bude nově též **splnění základních provozních a personálních standardů;**
- ve výroku rozhodnutí o vydání pověření ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany se bude namísto adresy sídla zařízení nově uvádět **místo, kde se nachází objekt nebo prostory zařízení, pro které se pověření vydává.**

Pověřování k výkonu SPOD: změna kapacity

- povinnou náležitostí žádosti o vydání pověření ke zřízení a provozování ZDVOP bude nově též **uvedení kapacity zařízení**, na kterou se žádá pověření;
- ve výroku rozhodnutí o vydání pověření ke zřízení a provozování ZDVOP bude stanovena **nejvýše přípustná kapacita konkrétního zařízení**;
- stanovenou nejvýše přípustnou kapacitu konkrétního ZDVOP bude možné změnit pouze **na základě rozhodnutí KÚ o změně pověření**; o zvýšení nejvyšší kapacity bude KÚ rozhodovat jen žádost pověřené osoby, o snížení nejvyšší kapacity může KÚ rozhodnout na žádost pověřené osoby nebo z moci úřední;
- o vydání pověření ke zřízení nového zařízení sociálně-právní ochrany a o změně nejvýše přípustné kapacity ZDVOP bude krajský úřad rozhodovat na základě **vyhodnocení potřeb poskytování SPOD na území kraje**;
- pověřené osoby, kterým bylo vydáno pověření ke zřízení a provozování ZDVOP do 31. 12. 2021, **musí do 28. 2. 2022 požádat krajský úřad, který pověření vydal, o změnu pověření** a v žádosti uvést požadovanou nejvýše přípustnou kapacitu ZDVOP; pokud pověřená osoba žádost ve stanovené lhůtě nepodá, krajský úřad zahájí řízení o změně pověření z moci úřední;

Pověřování k výkonu SPOD: kontrola, sankce

- krajské úřady budou nově u pověřených osob kontrolovat výhradně jen **plnění podmínek pro vydání pověření** (§ 49 odst. 2, 4), plnění oznamovací povinnosti a povinnosti vypracovat a zaslat výroční zprávu o činnosti pověřené osoby [§ 49 odst. 10 písm. a), c) a d)];
- v rámci kontroly bude kontrolující KÚ oprávněn **ukládat pověřené osobě opatření k odstranění zjištěných nedostatků**; pověřená osoba bude povinna splnit uložená opatření ve lhůtě stanovené kontrolním orgánem, jinak se vystaví též nebezpečí postihu za přešůpek podle § 59f odst. 1 písm. p)
- Nový § 50 odst. 1 písm. e) a f) - **doplňení důvodů pro odnětí pověření** → nově též, pokud pověřená osoba přestane splňovat podmínky pro vydání pověření nebo pokud KÚ vyhodnotí ZDVOP jako nepotřebné pro zajišťování sociálně-právní ochrany na území kraje.
- § 59 odst. 4 – zpřísňení správních trestů za přešůpek spočívající **ve výkonu sociálně-právní ochrany dětí bez pověření** [§ 59 odst. 1 písm. b)] → nově možnost uložení pokuty až do výše 200 000 Kč (dosud max. 50 000 Kč) a rovněž možnost uložení zákazu činnosti až na 3 roky (dosud nebylo možné).

Pověřování k výkonu SPOD: **inspekce kvality**

- Inspekci poskytování sociálně-právní ochrany bude o 1. 1. 2022 provádět u pověřených osob ministerstvo (§ 50a) - **přechod inspektorů z ÚP pod MPSV (odd. 233)**. Předmětem inspekce je kvalita poskytování sociálně-právní ochrany stanovená standardy kvality sociálně-právní ochrany a **nově též plnění povinností pověřených osob podle**
 - § 8 (povinnost poskytnout dítěti na jehož žádost pomoc při ochraně života a dalších práv),
 - § 9 (povinnost poskytnout rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu na jejich žádost pomoc při výkonu práv povinností)
 - § 49 odst. 9 (povinnost sjednat pojištění pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu sociálně-právní ochrany dětí), a
 - § 49 odst. 10 písm. b) (povinnost vést záznamy o své činnosti související s poskytováním sociálně-právní ochrany v rozsahu odpovídajícímu udělenému pověření .

Novela zákona o SPOD: **Věkové hranice**

Novela zákona o SPOD: **Věkové hranice**

Od 1.1. 2024

ZDVOP od 3 let
rozhodnutím soudu i smlouvou

Od 1.1. 2025

SVP, ZDVOP,
zdrav. zař.,
DOZP od 3 let dle §13a ZSPOD

Od 1. 1. 2025

Pobytová péče na návrh OSPOD na PO dle §452 z.ř.s. od 3 let

Od 1. 1. 2025

Školské zařízení od 4 let s výjimkou sourozenec. skupin

Od 1. 1. 2025

DOZP od 4 let s výjimkou závislosti ve stupni III. a IV.

Novela zákona o SPOD:
Ostatní změny

Novela zákona o SPOD: **ostatní změny**

- Nový § 51 odst. 4 písm. f) - Povinnost OÚ ORP **poskytovat na žádost soudem jmenovanému opatrovníkovi dítěte z řad advokátů** údaje potřebné pro soudní řízení (§ 51 odst. 4 + § 55 odst. 2 ZSPOD)
- Nový § 52a - Zakotvení úpravy **služebního průkazu zaměstnanců OSPOD**, kteří jsou zařazeni k výkonu SPOD v obecních úřadech, obecních úřadech obcí s rozšířenou působností a krajských úřadech → nahrazení dosavadní úpravy zvláštních oprávnění podle § 19/4, § 29/2, § 29/7, § 34/5 a § 52/3 zákona o SPOD
- Nový § 55 odst. 2 - Povinnost vést **zvláštní spisovou dokumentaci o dětech**, kterým byl OÚORP jmenován opatrovníkem nebo poručníkem
- Nový § 55 odst. 6 - Výslovné zakotvení **práva dítěte staršího 15 let nahlížet na základě písemné žádosti do spisové dokumentace OÚORP** vedené o tomto dítěti, a to bez zastoupení rodičem nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu
- Nový § 61 odst. 3 písm. e) - Změna v úpravě místní příslušnosti OÚ ORP pro výkon opatrovnictví nebo poručenství dítěte → nově se místní příslušnost neřídí místem trvalého pobytu dítěte, ale **rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu, kterým byl OÚ ORP jmenován opatrovníkem nebo poručníkem dítěte podle § 17 ZSPOD**.
- Nový § 61 odst. 6 - Doplnění úpravy místní příslušnosti OSPOD ve vztahu k cizincům → **podle místa pobytu cizince na území České republiky podle druhu pobytu cizince; nemá-li dítě nebo jiná fyzická osoba místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince, řídí se místní příslušnost OSPOD posledním známým místem jejího pobytu na území České republiky**.

Novela zákona o SPOD: sankce

- Nový § 59 odst. 1 písm. j) - Zakotvení **nové skutkové podstaty přestupku** v případě, že **fyzická osoba** nezachová mlčenlivost o údajích, se kterými se seznámila při spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenými osobami.
- § 59 odst. 4 - **Stanovení možnosti uložení správního trestu zákazu činnosti až na 3 roky za přestupek podle § 59 odst. 1 písm. c) ZSPOD, spočívající v porušení zákazu zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče** podle § 19a odst. 1 písm. d) (vedle možnosti uložení napomenutí nebo pokuty až do výše 200 000 Kč).
- Nový § 59g – **Nová úprava skutkových podstat přestupků, jejichž pachatelem může být osoba provozující ZDVOP (v reakci na novou zákonnou úpravu činnosti ZDVOP)**

Novelizace vyhlášky č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí

- Stanovení **rozsahu úkonů** poskytovaných v rámci základních činností ZDVOP podle § 42 odst. 2 (nový § 5a);
- Stanovení **nejvyšších částek úhrady** za péči o dítě, stravu a ubytování ve ZDVOP (nový § 5b);
- Vzor služebního průkazu zaměstnance OSPOD (nový § 6a + příloha č. 4);
- Nezbytné změny v **úpravě standardů kvality** pro ZDVOP (příloha č. 3).

Tiskopisy

- Žádost o vydání souhlasu (§16b ZSPOD)
- Upravená žádost o státní příspěvek
- Upravený Seznam dětí
- Upravené Hlášení změn

Novela zákona o SPOD

**DOTAZY
????**

Děkujeme Vám za pozornost a spolupráci!

*Tým oddělení koncepce náhradní rodinné péče MPSV
Tým oddělení koncepce ochrany práv dětí a transformace služeb pro
ohrožené děti a rodiny MPSV*